

Розділ перший

Це було за рік до того, як Крістофер зізнався хоча б комусь про свої сни. Так сталося тому, що він мешкав здебільшого у дитячій — на горішньому поверсі великого лондонського будинку, і няні, які його гляділи, змінювалися щокілька місяців.

Він рідко бачив своїх батьків. Коли Крістофер був маленький, він боявся, що може одного дня зустріти Татка десь у парку і не впізнати його. Крістофер мав звичку вклякати біля поруччя сходів, позираючи униз, — у ті з небагатьох дні, коли Татко приїздив додому з ділового центру Лондона раніше, ніж Крістофера відсилали до ліжка, — в надії закарбувати в пам'яті Таткове обличчя. Все, що йому вдалося, — побачити збоку й здаля постать у сюртуку з великими гарно зачесаними чорними бакенбардами, що передавала лакеєві високий чорний капелюх, а потім, коли Татко швидким кроком заходив під сходи й зникав із поля зору, — дуже охайній білий проділ у чорному волоссі. Крістофер мало знав про Татка, крім того, що той вищий за більшість їхніх лакеїв.

Іноді вечорами Матуся виходила на сходи зустріти Татка, перекриваючи Крістоферові огляд широкими шовковими спідницями з численними складками і торочками.

— Нагадай своєму панові, що сьогодні ввечері в цьому домі прийняття, — холодно казала вона лакеєві. — І його присутність як господаря обов'язкова, хоч раз у житті.

Татко, схований за матусиним широким убранням, відповідав низьким невдоволеним голосом:

— Скажіть пані, що я приніс із kontори додому купу роботи. Скажіть їй, що вона мусить повідомляти мене завчасно.

— Прошу переказати вашому панові, — відповідала Матуся лакеєві, — що якби я його попереджала, він знайшов би причину тут не з'являтися. Зверніть його увагу на те, що це мої гроші живлять його справи, і я можу їх вилучити, якщо він не зробить для мене й такої дрібниці.

Тоді Татко зітхав.

— Скажіть пані, що я перевдягнуся, — казав він. — Мене присилувано. Попросіть її відійти від цих сходів.

Матуся ніколи не відходила від сходів, на розчарування Крістофера. Вона завжди підбирала спідниці і пливла вгору сходами поперед Татка, щоб упевнитися, що він зробить, як вона хоче. Матуся мала великі променисті очі, досконалу поставу і купу блискучих каштанових кучерів. Няні казали Крістоферові, що Матуся була Красунею. В той період свого життя

Крістофер вважав, що всі батьки були такими, але він бажав, щоб Матуся дала йому хоч разок поглянути на Татка.

Крістофер гадав, що всі бачать такі сни, як і він. Не вважав їх вартими згадки. Сни завжди починалися однаково. Він вилазив з ліжка і заходив за стіну дитячої спальні — точніше, за камін, який виступав у кімнату, — а тоді опинявся на каменистій стежці, яка оббігала долину верхом. Струмок дзюркотів крутими зеленими схилами до самого низу, водоспад за водоспадом, але Крістофер ніколи не відчував потреби спускатися за ним у долину. Натомість він підіймався стежкою і обходив велику скелю, щоб опинитися в місці, яке подумки називав Проміжок. Крістофер думав, що цей шматок світу — залишок давніх часів; він існував до того, як хтось навів у світі лад.

Безформні схили скель громадилися і розповзалися в усі боки. Одні — велетенські й важкі, інші — дрібні, як щебінь; жоден не мав сталих обрисів. Так само жоден не мав сталого кольору — тільки той невиразний бруднуватий відтінок, який буває, коли змішаєш усі кольори із коробки фарб. Над цим місцем завжди висів безформний вогкий туман і робив усе видиме ще більш непевним. Неба видно не було. Насправді Крістофер думав іноді, що неба там могло й не бути: він уявляв безформну скелю, що тяглась далі й далі над головою, як величезна арка, — але коли він задумувався про неї, це здавалося неможливим.

У снах Крістофер знов, що із Проміжку може дістатися у Майжеюсюди. Він називав це Майжеюсюди, адже існувало місце, яке не хотіло, щоб до нього дісталися. Воно було досить близько, але завжди траплялося так, що Крістофер відходив від нього щодалі. Він ковзався, дерся, пробирається між виступи вогких каменюк, дряпався вгору й вниз, поки знаходив іншу стежку й іншу долину. А їх там були сотні. Крістофер звав їх Всюдинки.

Всюдинки сильно відрізнялися від Лондона. Там було або тепліше, або холодніше, там були чудні дерева й чудернацькі будинки. В одних жили люди звичайні з вигляду, в інших мешкали такі, що мали шкіру червонясту чи голубувату й незвичні очі, але вони завжди були добре до Крістофера. Щоразу, як він приходив у свої сни, починалися пригоди. У тих бурхливих пригодах люди допомагали йому тікати крізь льохи й дивні будівлі, а він допомагав їм полювати на небезпечних тварин або перемагати у війнах. У спокійних — знаходив нову й смачну їжу, а люди дарували йому іграшки. Більшість із тих іграшок він втратив, продираючись додому крізь скелі; спромігся принести лише сяюче намисто з черепашок, яке дали йому нетямущі панночки, бо повісив його на шию.

Крістофер приходив у Всюдинку, де мешкали нетямущі панночки, кілька разів. Там було синє море й білий пісок, в якому так зручно копирсатися і будувати замки. А ще там були звичайні люди, але їх Крістофер бачив лише здалеку. Нетямущі панночки